26.10.2026

Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottopäätös perhe-eläkeasioissa

Asia

Viranomaisen on ennen automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa tehtävä päätös menettelyn käyttöönotosta (julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettu laki (TiHL) 28 d § 1 mom.).

Viranomaisen tulee ennen päätöksen tekemistä varmistaa, että käyttöönotolle on hallintolaissa, tiedonhallintalaissa ja tietosuojasääntelyssä sekä erityislainsäädännössä säädetyt edellytykset. Käyttöönottopäätöksellä viranomainen osoittaa, että edellytykset käyttöönotolle ovat olemassa ja ne on selvitetty.

Ratkaisu

Keva ottaa käyttöön automaattisen ratkaisumenettelyn perhe-eläkeasioiden päätösprosessissa.

Automaattinen ratkaisumenettely otetaan käyttöön 2.11.2026.

Perustelut

Viranomainen voi ratkaista automaattisesti asian, johon ei sisälly seikkoja, jotka edellyttävät tapauskohtaista harkintaa, tai johon sisältyvät tapauskohtaista harkintaa edellyttävät seikat virkamies tai muu asian käsittelijä on arvioinut. Ratkaisemisen on perustuttava sovellettavan lain ja etukäteisen harkinnan perusteella laadittuihin TiHL 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettuihin käsittelysääntöihin (hallintolaki (HL) 53 e §).

Ratkaisusta on käytävä ilmi, jos asia on ratkaistu automaattisesti sekä tieto siitä, missä käyttöönottopäätös on saatavilla (HL 53 g § 1 momentti). Automaatiopäätöksestä tulee olla muutoksenhakuoikeus (HL 53 f §).

Viranomaisen on dokumentoitava automaattisesta päätöksenteosta vastuussa olevien henkilöiden tehtäväjako sekä automaattisen ratkaisumenettelyn käsittelysäännöt (TiHL 28 a § 1 momentti ja 2 momentti). Viranomaisen on lisäksi huolehdittava prosessin laadunvarmistuksesta (TiHL 28 b §) ja laadunvalvonnasta (TiHL 28 c §).

Keva ottaa automaattisen päätöksenteon käyttöön seuraavissa perhe-eläkeasioissa:

1. Myönteiset perhe-eläkepäätökset, kun eläkeoikeus ja eläkkeen määrä voidaan ratkaista automaatiossa.
2. Perhe-eläkkeen määrän muutokset alkueläkkeen jälkeisen leskeneläkkeen vähentämisen tai edunsaajien lukumäärän muutoksen vuoksi.
3. Maksupäätökset pienten eläkkeiden kertasuoritustilanteissa.
4. Harkinnanvaraisen kertasuorituksen purkamista koskevat päätökset.

Automaattinen ratkaisumenettely otetaan käyttöön edellä mainituissa tilanteissa vain niissä tapauksissa, joissa asian ratkaisu voidaan johtaa suoraan lainsäädännöstä ja kyseisen tapauksen luotettavasti todennettavista tosiseikoista. Jos asia on tulkinnanvarainen tai vaatii lisäselvitystä, sitä ei ratkaista automaattisesti.

Automaattinen päätös perustuu ennalta laadittuihin käsittelysääntöihin. Käsittelysääntöjen perustana ovat työeläkelakien eläkeoikeuden edellytyksiä ja eläkkeen määrän laskentaa koskevat säännökset. Käsittelysääntöjen dokumentaatiosta käy ilmi, mihin säännöksiin perustuvat perhe-eläkeasiat voidaan ratkaista automaatiossa ja milloin asian käsittely edellyttää manuaalikäsittelyä.

Automaatiopäätöksissä ilmoitetaan, että päätös on tehty automaattisesti ja että käyttöönottopäätös on nähtävillä Kevan verkkosivuilla osoitteessa www.keva.fi. Asianosaisella on aina oikeus valittaa automaatiossa annetusta eläkepäätöksestään Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan ja tämän päätöksestä Vakuutusoikeuteen.

Keva on dokumentoinut automaattisesta päätöksenteosta vastuussa olevien henkilöiden tehtäväjaon. Keva on myös laatinut automaattista toimintaprosessia koskevat käsittelysäännöt, joista ilmenee automaattisen ratkaisuprosessin eteneminen sekä säännöt sille, milloin luonnollinen henkilö osallistuu asian

käsittelyyn. Käsittelysäännöistä ilmenee myös se, miten ratkaisu perustellaan.

Keva on ennen automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa varmistanut menettelyn laadun testaamalla, että ratkaisumenettely on käsittelysäännöissä kuvatun mukainen ja että ratkaisun pohjalta laaditut päätökset ja muut asiakirjat täyttävät hyvän kielenkäytön vaatimukset. Keva myös valvoo tehtävien automaattisten ratkaisujen ja niihin liittyvien päätösten ja muiden asiakirjojen laatua.

Automaattiseen ratkaisumenettelyyn liittyvistä henkilötiedoista ja ratkaisuprosessista on tehty tietosuojavaikutusten arviointi, jolla on varmistuttu siitä, että henkilötietoja käsitellään säännösten mukaisesti.

Edellä kuvatusti perhe-eläkkeiden automaattisen ratkaisumenettelyn prosessi täyttää sille laissa säädetyt edellytykset.

Päätöksen perusteena olevat asiakirjat

1. Prosessikuvaus automaattisesta ratkaisumenettelystä
2. Automaattisesta päätöksenteosta vastuussa olevien henkilöiden tehtäväjako (TiHL 28 a § 1 mom.)
3. Automaattisen ratkaisumenettelyn käsittelysäännöt (TiHL 28 a § 2 mom.)

Säännökset

Hallintolaki 53 e § 2 momentti, 4 momentti, 53 f § ja 53 g §
Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 28 a-f §:t
Julkisten alojen eläkelaki (81/2016)
Julkisten alojen eläkelain voimaanpanolaki (82/2016)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta. Automaattisen ratkaisumenettelyn lainmukaisuudesta voi valittaa osana automaattisesti ratkaistua eläkepäätöstä koskevaa valitusta.

KEVA

Kimmo Mikander

varatoimitusjohtaja

Tiedustelut Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöä koskevat tiedustelut: 020 614 2837 (Kevan asiakaspalvelu), kirjaamo@keva.fi